

Nr 734

Av herrar **Dahlgren** och **Börjesson** i Falköping, *angående villkoren för framförande av motorfordon, m. m.*

De nuvarande bestämmelserna för framförande av motordrivet fordon är synnerligen varierande, vad gäller åldern. Sålunda utfärdas körkort för framförande av bil vid 18 års ålder, för lätt motorcykel vid 16 års ålder, och för rätten att på allmän väg framföra traktor gäller en ålder av 16 år. För framförandet av moped krävs i dag ingenting mer än att en ålder av 15 år skall vara uppnådd, och vad det gäller rätten att framföra motordriven båt, som icke är avsedd för last eller betalande passagerare, finns ingen åldersgräns.

För sistnämnda fordon är ej heller stipulerat intyg som visar kunnighet i sjönavigation.

Gör man en jämförelse med andra länder finner man att i Storbritannien med Nordirland utfärdas körkort till dem som fyllt 17 år. I Förenta staterna och Canada varierar körkortsåldern i de olika delstaterna och i viss utsträckning även inom dessa. Den vanligaste åldern då ordinär »driver's license» kan erhållas synes vara 16 år. Endast i några delstater är åldersgränsen satt så högt som till 17 eller 18 år. Det förekommer också, särskilt i USA:s sydstater, att körkort utlämnas till 14—15-åringar, och i många områden berättigar denna ålder till erhållandet av »restricted» eller »juniorlicenses» (rätten att köra inskränkt, t. ex. på dagtid).

Enbart detta skulle i och för sig vara ett motiv till en översyn av körkortsåldern även i vårt land, där vår ungdom är erkänt tekniskt intresserad och kunnig. Men ett annat motiv till en översyn av körkortsåldern skulle vara att den strukturomvandling som vårt samhälle genomgår numera ställer stora problem i vägen för den ungdom som efter folkskola/grundskola vill fortsätta sina studier vid närmaste läroverk. Tyvärr är kommunikationssidan i dag på landsbygden inte sådan att den alltid tillåter dagliga resor till och från skolorten. Det enda alternativ som då återstår är inkvartering, vilket ur andra synpunkter inte är den bästa lösningen.

I motiveringen för en lägre körkortsålder kan kanske också föras in övergången till högertrafik. Det är uppenbart att många körkortsinnehavare i den högre åldern hesiterar inför denna omläggning och säljer sin bil trots att familjen skulle ha nytta och glädje av den. Sannolikt kommer det i många sådana familjer att finnas ungdomar som icke uppnått 18 år vilka skulle med fördel kunna överta den äldre familjemedlemmens roll som bilförare. Enligt vårt förmenande kommer de att klara övergången bäst som aldrig hunnit bli invanda med den nuvarande väns-

tertrafiken. Detta kan alltså vara ett motiv att inför övergången sänka körkortsåldern för att få fram så många goda »högerförare» som möjligt.

Rätten att framföra moped vid en lägre ålder än den nu tillämpade kan och bör diskuteras mot bakgrunden av bl. a. skolskjutsproblemet i glesbygden. I dag har befolkningsuttunnningen fortskridit så hastigt att det är en allt vanligare företeelse att skolskjutsar dras in och enstaka barn tvingas per cykel ta sig fram till skolan. I många fall är även här, speciellt under den kallare årstiden, inackorderingssystemet det enda tänkbara. Under ferierna vill ungdomarna ta anställning som t. ex. varubud. Ungdomar i 13—14-årsåldern har emellertid ingen möjlighet till detta då de icke har rätt att framföra mopedvarucyklar.

Från denna utgångspunkt synes det oss vara angeläget att noga överväga huruvida inte rätten att få framföra moped skulle vara förknippad med ett kunskapsprov i allmänna trafikregler. Detta skulle kunna avläggas inför närmaste polisman, som därefter utfärdar licens; ev. bör man här överväga en motsvarighet till de amerikanska tidsbundna licenserna.

Vad som här sagts om licens för moped borde också gälla framförandet av motordriven båt med hastighet över 10 knop. Här borde licens avse avlagt prov i enklare sjönavigering och allmänt »båtvett».

I detta sammanhang bör också prövas huruvida inte här diskuterade körkort och licenser skulle vara interimistiska under ett visst antal år. Körkortsinnehavarens medvetande om att dessa försökskörkort omedelbart drages in, om polismyndigheten finner att innehavaren »buskör» i tätbebyggda samhällen, uppträtt störande i trafiken eller i övrigt uppträtt oskickligt genom exempelvis alkoholmissbruk, skulle enligt vår mening vara en effektiv säkerhetsventil mot icke önskvärt uppträdande.

I en utredning bör också undersökas huruvida icke samhället borde ordna kostnadsfri undervisning i trafikkunskap och praktiska prov för erhållande av dessa licenser. Denna undervisning skulle lämpligen kunna utföras i yrkesskolans regi.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag beträffande sänkning av körkortsåldern för motorfordon, införande av licens för förande av moped (efter avlagt kunskapsprov i trafikregler) och licens för förande av motorbåt (efter avlagt kunskapsprov i sjönavigering) samt införande av interimistiska körkort och licenser ävensom beträffande kostnadsfri undervisning i trafikkunskap för erhållande av licens, allt i enlighet med vad i denna motion anförts.

Stockholm den 25 januari 1964

Anders Dahlgren

Bengt Börjesson
i Falköping